

ajdovščina, 1. januarja 1972

Zadovoljni s 1971. in z novimi upi v 1972.

Pobrskal sem po zadnji letoletni številki našega Tekstilca in se ustavil na zadnjih odgovorih, ki sem jih dal v letošnjem intervjuju. Vprašali so me, kaj si želim v letu 1971. Odgovoril sem, da v prvi vrsti nadaljnje povečanje osebnih dohodkov za 10 %, več finejših, modnih artiklov v dobri kakovosti ter ustvaritev vsaj minimalnih sredstev in pogojev za korak naprej v modernizaciji podjetja; glede družbenega standarda delavcev pa sem omenil zagotovitev vsaj minimalnega nadomestila za izrabo letnega dopusta ter ponovno uvedbo toplih malic.

Čeprav človek ni nikoli zadovoljen z doseženim — in tudi mi smo in moramo biti taki — smo ob pogledu nazaj lahko zadovoljni. Pogledamo, kako smo uresničili izražene letošnje želje:

Osebnih dohodkov smo povečali dvakrat: s 1. januarjem za 11 %, s 1. julijem pa za nadaljnjih 20 %; v letošnjem drugem polletju so skoraj za 60 % višji kot pred letom dni.

Tudi naša prizadevanja za nadaljnje spreminjanje proizvodnega asortimenta v korist finih modnih tkanin so bila uspešna. To nam je v glavnem tudi omogočilo povečanje osebnih dohodkov in hkrati tudi izpolnitev še drugih želja, predvsem ustvaritev več sredstev za sklade. Teh je bilo že ob polovici leta več kot v vseh zadnjih štirih letih skupaj. Glede modernizacije smo pripravili načrt prve etape in uredili vse za odobritev potrebnih kreditov, kar naj bi bilo rešeno v januarju 1972.

Po nekaj sušnih letih smo letos izplačali tudi nadomestilo za izrabo letnega dopusta v višini 300 din na zaposlenega.

In končno: spet hodimo na tople malice in to malice domače »proizvodnje«.

Torej, lahko ugotovimo, da so se naše želje v letu 1971 uresničile, ali bolje da smo si jih uresničili, zakaj uresničile so se le toliko, kolikor smo se več potrudili. Nihče in nič drugega nam ni pomagalo. In od tod moramo tudi začeti, ko si postavljamo nove želje in nove naloge za novo leto, v katerega vstopamo.

Torej želje in naloge za novo leto? Želje so nam vsem skupne: da bi več zaslužili in bolje živeli. In naloge? Predvsem: tudi te nam morajo biti vsem skupne. Poznamo pa jih že tako in tako. Pred nami je modernizacija dela proizvodnih zmogljivosti in velika odgovornost, da bomo znali nove stroje z dobrim delom izrabiti — in stare seveda tudi.

Je treba še kaj več govoriti o naših drugih nalogah? Take so kot lani in naše delo smo v letu 1971 dobro zastavili, da bi jih uresničili — in tudi poželili veliko sadov svojih prizadevanj. In če stopamo v novo leto s trdno odločitvijo, da naše osebne dohodke s 1. januarjem povečamo še za 10 %, potem si moramo vzeti na rame tudi novo breme, da bomo za to morali še nekaj več in bolje delati. Lani smo dokazali, da to želimo, znamo in zmoremo.

G. S.

IZ VSEBINE:

- Str. 3 Koledar prostih dni
- Str. 4 Od januarja do decembra
- Str. 5 Samoupravljanje po novem statutu
- Str. 6 Stanovanjski program za 1972
- Str. 7 Iz življenja kolektiva
- Str. 8 Z objektivom med slavljenci
- Str. 9 Nagradna križanka

PRED MODERNIZACIJO

Proizvajanje cenjenih tkanin in nizke mikane preje so bile vzrok nizke rentabilnosti našega podjetja. Vzporedno je teklo in še teče odplačevanje dolgov za predilnico in dopolnjeno plemenitilnico. To so vzroki, da podjetje ni bilo v stanju zbrati sredstev za modernizacijo svoje proizvodnje.

Napredovanje tekstilne tehnologije in močna konkurenca na tržišču nas sili v modernizacijo, da bi bili zmožni proizvajati boljše in lepše tkanine ter kvalitetnejšo in več vredno prejo.

Na naših obstoječih starih strojih in stari opremi smo v zadnjem času dosegli kar lepe uspehe in tako dokazali, da znamo delati. S kvaliteto naše preje so odjemalci zadovoljni. Z našimi tkaninami v številnih lepih vzorcih smo zbudili pozornost ter jih kar dobro prodajamo. Vendar

vse s sodobnimi napravami in avtomatiko. Novi škroblilni stroj nam bo omogočil brezhibno škrobljenje osnov iz preje mešanih vlaken, predvsem diolena in bombaža.

Za precizno tkanje nam je nujno potreben parilnik za prejo iz sintetične in bombaža. Parjenje preje je pogoj za kvaliteto tkanje preje iz sintetične in bombaža. Modernizacija same tkalnice s sodobnimi brezčolničnimi statvami je predvidena v drugi etapi, ko bomo investirali v glavnem z lastnim denarjem, katerega nam bo dala prva etapa modernizacije. Zato se bodo morali naši sodelavci v tkalnici truditi še nekaj časa, da bodo na starih strojih stkali kolikor je le mogoče lepe in kvalitetne tkanine.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Vsem članom
delovne skupnosti,
našim upokojevcem
in štipendistom

števčeno 1972

delavski svet
odbori
direktor
družbenopolitične organizacije

Izdelovali bomo hlačne nogavice

Potrebujemo 200 novih delavk

V iskanju primerne proizvodnje za izrabo male hale v predilnici, ki je ostala po izvršeni rekonstrukciji mikalnikov, se je med več možnostmi pokazala kot najbolj primerna in ugodna ponudba poslovnega združenja tekstilne industrije iz Ljubljane za konfekcioniranje hlačnih nogavic.

Po sklenjeni pogodbi med poslovnim združenjem in zahodnonemško firmo Schulte & Dieckhoff bo naše podjetje prevzelo za zahodnonemško firmo konfekcioniranje hlačnih nogavic iz pletiva, ki ga bo dobavljala ta firma. Ob normalni proizvodnji bi izdelali 80.000 hlačnih nogavic na dan.

Potrebne stroje bo dobavila firma Schulte & Dieckhoff pod ugodnimi pogoji. Ta firma bo tudi dala na razpolago svoje strokovnjake za montažo strojev in priučevanje delavk.

Pogodba predvideva začetek proizvodnje že v februarju, seveda v manjšem obsegu, nakar se bo postopoma večala hkrati z naraščanjem števila zaposlenih. Do konca junija mora podjetje zaposliti nad 200 novih delavk in zagotoviti celotno predvideno proizvodnjo.

Gre za podobno pogodbo kot jih je nemška firma s posredovanjem poslovnega združenja

(Nadaljevanje na 3. strani)

Proizvodnja, prodaja, dohodek

O DOSEGANJU GOSPODARSKEGA NACRTA V LETU 1971 IN PREDVIDEVANJH ZA LETO 1972

PROIZVODNJA

1. Preja

Proizvodnja preje je dosegla 103,9 % planirane količine ali za 8,7 % manj kot v enakem obdobju preteklega leta. Po vrednosti je plan proizvodnje preje dosežen s 101,6 % ali za 3,5 % več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Manjši obseg proizvodne preje, primerjan po količini z enakim obdobjem preteklega leta, je v bistvu le navidezen. Kljub delno manjši proizvodnji zaradi pomanjkanja delovne sile in zastojev zaradi investicijskega vzdrževanja, gre pri tem predvsem za vpliv višje povprečne številk, ki pa se odraža v večji vrednosti.

Polletno oziroma mesečno doseganje proizvodnega plana preje po količini je naslednje:

	%
I—VI	121,2
VII	87,4
VIII	101,2
IX	112,4
X	120,3
XI	113,0

ali povprečno mesečno 114,6 %.

2. Tkanine

Proizvodnja tkanin je po obsegu dosegla v tekočih metrih 107,2 % letnega plana brez uslug, medtem ko je z uslugami letni plan dosežen s

104,4 % ter je za 33,9 % večja proizvodnja kot v enakem času preteklega leta. Vrednost domače proizvodnje je sicer dosežena le z 91 % letnega plana, vendar pa je za 46,3 % večja kot v enakem obdobju preteklega leta. Čeprav po vrednosti proizvodnja ne dosega dinamike letnega plana, pa nam primerjava z vrednostjo proizvodnje preteklega leta kaže veliko spremembo v strukturi proizvodnje, kar brez dvoma odločilno vpliva na sorazmerno ugodni finančni rezultat.

Polletno oziroma mesečno doseganje proizvodnega plana tkanin po količinah z uslugami je naslednje:

	%
I—VI	111,1
VII	127,1
VIII	116,6
IX	104,3
X	132,0
XI	120,5

ali povprečno mesečno 122,0 %.

PRODAJA (realizacija)

1. Preja

Realizacija preje je v obravnavanem obdobju dosegla skupaj z domačo porabo 108,9 % letnega plana oziroma za 0,3 % manj kot v istem času preteklega leta. V primerjavi po vrednosti je realizacija v tem obdobju dosegla 105,8 % letnega plana, kar je za 13,4 % več kot v istem obdobju preteklega leta.

Izvršitev plana realizacije po količini v posameznih mesecih je naslednja:

	%
I—VI	128,3
VII	85,6
VIII	104,8
IX	121,8
X	125,8
XI	114,2

ali povprečno mesečno 120,1 %.

2. Tkanine

Realizacija tkanin je po količini dosegla 117,3 % letnega plana, kar je za 40,9 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Letni plan realizacije tkanin po vrednosti pa je dosežen le 96,1 %. Iz navedenega odstotka lahko ugotovimo, da je pri realizaciji tkanin po vrednosti dosežena slabša struktura, pri čemer ima večji vpliv prodaja zalog iz preteklega leta. V primerjavi z istim obdobjem preteklega leta pa je realizacija tkanin po vrednosti za 54,8 % večja, kar je predpisati finjšim in dražjim artiklom, v čemer se kaže tudi perspektiva naše proizvodne usmeritve.

Izvršitev plana realizacije po količini v posameznih mesecih je naslednja:

	%
I—VI	134,6
VII	122,4
VIII	112,9
IX	153,1
X	119,9
XI	105,3

ali povprečno mesečno 129,4 %.

PREDLOG NACRTA ZA 1972

Proizvodni program preje predvideva 1.394 ton raznih številke preje, in to: 468 ton za porabo v lastni tkalnici in 926 ton za prodajo.

Proizvodni program tkanin predvideva občutnejšo spremembo izdelave tkanin po asortimentu in to v korist boljših finejših modnih tkanin. Predvidena količinska proizvodnja tkanin v letu 1972 je postavljena v višini 4.100.500 t. m. ali za 5,7 % več kot je bilo planirano za leto 1971.

Glede na tako postavljeni količinski plan znaša vrednost predvidene blagovne proizvodnje 72.939.901.— din. Če pri tem upoštevamo zmanjšanje vrednosti realizacije za popuste pri prodaji blaga z napakami in prodajne kondicije, znaša predvideni celotni dohodek 61.886.974.— din. Po odbitku materialnih stroškov in amortizacije znaša predvideni dohodek 25.295.280.— din, in se deli na:

— zakonske obveznosti	1.189.534.—
— pogodbene obveznosti	2.434.884.—
— osebne dohodke	17.542.695.—
— ostanek dohodka (dobiček)	4.128.167.—

Glede na tako izračunano maso za osebne dohodke na osnovi predvidenega števila zaposlenih 724 naj bi po predlogu gospodarskega načrta znašali povprečni osebni dohodki v letu 1972 1.373,30 din.

PD in SH

PS

Po devalvaciji dinarja se bodo predvidevanja za leto 1972 verjetno spremenila.

Tekstina na tržišču v letu 1971

Bližamo se zaključku letošnjega poslovnega leta in lahko že sedaj trdimo, da je bilo glede prodaje zelo uspešno. Že sam start na sejmu »MODA 71« v Ljubljani je pokazal, da smo ubrali pravilno smer v osvajanju novih materialov za tiskane tkanine in da moramo nadalje-

vati v tej smeri. Tako kupci kot obiskovalci sejma so našli samo pohvalne besede za kvalitetne tiskane tkanine in posebno še za zelo lepe desene. To niso bile samo prazne besede, ker je to potrdil tudi rezultat prodaje po tem sejmu. Zgodilo se je, kar nismo pričakovali, da smo kmalu prodali toliko tkanin, kot znašajo naše proizvodne kapacitete, in smo morali ustaviti prodajo tiskanih tkanin. Dobavni roki za te tkanine so namreč le do meseca maja, ko prične sezona za prodajo letnih tkanin.

Rezultat prodaje bi bil nedvomno še večji, če bi v preteklem letu

(Nadaljevanje na 5. strani)

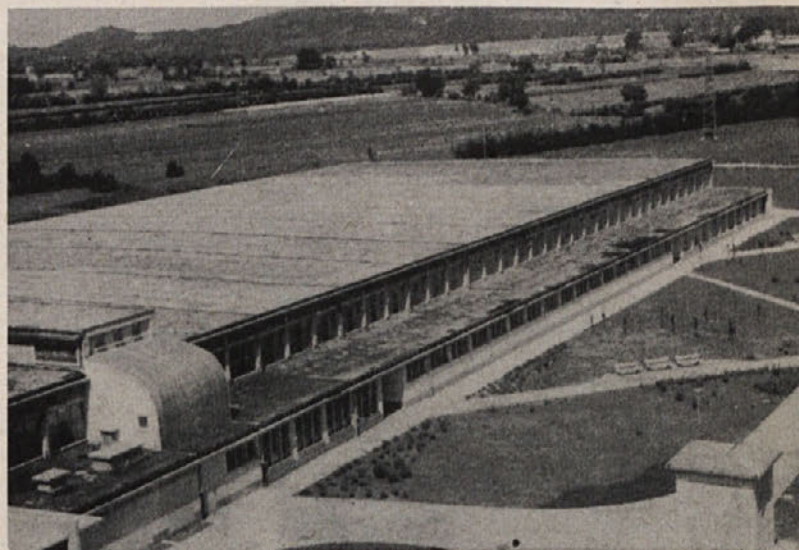

10 let predilnice

Skromno, kot znamo biti ajdovski tekstilci, je šla mimo nas deseta obletnica otvoritve nove predilnice ob prazniku republike 1961. Nanjo nas je opozorilo le večje število slavlencev — desetletnikov, ki so rasli hkrati s predilnico, in besede, ki jih je predilcem izrekel direktor podjetja na slavnosti ob dnevu podjetja.

Tudi mi nimamo namena povedati veliko več o njih. Postali so del nas vseh in že davno smo pozabili, da so naši »Benjaminčki«. Delili so našo usodo v dobrem in zlu: kolikokrat smo govorili »dobro, da imamo predilnico« in spet »ja, s predilnico je sama zguba«. Danes pa smo si glede tega bolj enotni kot kdaj-

koli prej — podjetje je eno samo in kolektiv tudi. Verjetno prav zaradi tega bolj znamo izkoristiti vsak obrat za skupen uspeh in komaj še vemo, da smo predilci, tkalci, oplemenitilci in celo mehaniki in uradniki. Morda je to najlepša voščilnica naši predilnici ob njeni desetletnici, posebno pa tistim, ki so rasli z njo od blatnih temeljev, preko montaže in usposabljanja starih in zarjavelih strojev, priučevanja in organizacije dela, prvih težav poizkusne proizvodnje do njenega normalnega obratovanja. Na jeziku nam je, da bi najzaslužnejše in najbolj vztrajne našli, a bojimo se, da bi koga nehote pozabili. Zato vsem: čestitke in hvala, naši predilci.

Predilnica kmalu po otvoritvi. Vse je še mlado-zgradba in park pred njo

PETNAJSTLETNIKI

Bizjak Jožka
Bratina Albin
Gomizelj Edvard
Humar Elvira
Ipavec Stanislav
Ipavec Vekoslava
Kološini Marija
Krapež Olga
Lemut Ivan
Pergar Darinka
Poljšak Marija
Rustja Pavla
Ruš Miloš
Samec Bruno
Zorman Magda

Pred modernizacijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Glavno težišče prve etape investicije smo dali plemenitilnici, da bi lahko naše tkanine čim boljše dodelali. Dopolnitev barvane preje z novim aparatom za barvanje pod visokim pritiskom nam bo dala možnost pestrega tkanja tkanin iz mešanice diolena in bombaža, česar danes ne moremo. Novi smodilni stroj nam bo tudi tkanine z mešanico iz sintetskih vlaken dobro osmodil, da bodo tudi v tem pogledu brezhibne. Mercerizirni stroj nam bo dal možnost olepšati tkanine z toplim leskom, ki se ga danes zahteva pri količnejši dražji tkanini. Ta plemenitilni postopek daje tkanini večjo vrednost. Novi raztezalno-sušilni stroj je nujen, ker nam obstoječi iz kvaliteten ozirov že zdavno več ne ustreza in ker nam že dalj časa tvori ozko proizvodno grlo. Novi foulard ob tem stroju nam bo omogočil tudi barvanje tkanin iz mešanice diolena in bombaža.

Adjustirnica je najbolj primitiven oddelek v našem podjetju, zato bomo v prvi etapi nabavili tri pregledovalno-merilne stroje.

Nabava opisane opreme nam bo zvišala vrednost naših tkanin in prešli bomo lahko izključno na proizvodnjo pestro tkanin, enobarvnih in tiskanih modnih tkanin, enobarvnih in tiskanih modnih tkanin iz finejših srajčevine v glavnem iz preje, mešane iz diolena in bombaža pa tudi iz filameta (svili podobna preja iz sintetičnih neskončnih vlaken). Višja vrednost preje in tkanin nam bo dala tudi primerno večje dohodke, da se bomo poleg višjih osebnih dohodkov lahko razvili v sodoben tekstilni obrat in utrdili obstoj našega podjetja.

Fran Orešič

GS

Koledar prostih dni v letu 1972

ZA 1. MAJ KAR ŠEST PROSTIH DNI!

IZ POMOŽNIH OBRATOV

Spremembe v organizaciji

Zaradi vse večjih zahtev v zvezi z vzdrževanjem strojev in opreme, zlasti pa v zvezi z montažo in vzdrževanjem strojev po predvideni investiciji v modernizacijo dela podjetja, se je pokazala potreba po spremembah v organizaciji pomožnih obratov.

V pomožnih obratih se ustanovi novo delovno mesto »tehnolog za pomožne obrate« s podobnimi zadolžitvami kot jih imajo tehnologi za predilnico (S. Zorč), tkalnico (D. Ergaver) in oplemenitilnico (T. Kodrič), upošteva se seveda posebnost dela pomožnih obratov. Na to mesto se razporedi sedanji vodja pomožnih obratov Silvan Juretič.

Neposredno operativno vodstvo v pomožnih obratih po odhodu tov. Juretiča na višje delovno mesto prevzameta delavca na delovnem mestu mojster v pomožnih obratih vsak za eno izmed. To mesto prevzameta Stane Bačar in Stanko Stibilj, kar je bil že doslej, le da bo odslej hrti odgovarjal za celo enoto, ker vodje delovne enote v dosedanjem smislu ne bo več. Zanj bo tehnolog planiral delo in jima dajal delovne naloge, ki jih bosta prenašala na ustrezne delavce v pomožnih obratih in skrbela za njihovo izvedbo. V tem pogledu le v elektro delavnici ne bo bistvene spremembe, saj bo mojster elektro-delavnice le formalno prejemal večje delovne naloge od tehnolog preko delavca, ki bo organizacijsko odgovarjal za vse pomožne obrate, sicer pa bo delo opravljal samostojno kot doslej in bodo tudi delavci elektro delavnice še naprej delali po njegovih navodilih.

Tehnolog, ki bo v glavnem odgovoren za celotno vzdrževanje strojev, strojnih naprav, instalacij in objektov v podjetju, bo načrtoval delo v zvezi s tekočim in investicijskim vzdrževanjem, skrbel za potrebne nabave v tej zvezi, za izboljšave ipd. V pomoč bo imel dva strojna tehnika (D. Krečič in M. Perhavec), od katerih bo vsak zadolžen za posebne naloge.

GS

JANUAR						FEBRUAR						MAREC						APRIL					
N	2	9	16	23	30	6	13	20	27	5	12	19	26	2	9	16	23	30					
P	3	10	17	24	31	7	14	21	28	6	13	20	27	3	10	17	24						
T	4	11	18	25		1	8	15	22	7	14	21	28	4	11	18	25						
S	5	12	19	26		2	9	16	23	1	8	15	22	5	12	19	26						
C	6	13	20	27		3	10	17	24	2	9	16	23	6	13	20	27						
P	7	14	21	28		4	11	18	25	3	10	17	24	7	14	21	28						
S	1	8	15	22	29	5	12	19	26	4	11	18	25	1	8	15	22	29					
MAJ						JUNIJ						JULIJ						AVGUST					
N	7	14	21	28		4	11	18	25	2	9	16	23	6	13	20	27						
P	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	7	14	21	28						
T	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29					
S	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30					
C	4	11	18	25		1	8	15	22	6	13	20	27	3	10	17	24	31					
P	5	12	19	26		2	9	16	23	7	14	21	28	4	11	18	25						
S	6	13	20	27		3	10	17	24	1	8	15	22	5	12	19	26						
SEPTEMBER						OKTOBER						NOVEMBER						DECEMBER					
N	3	10	17	24		1	8	15	22	5	12	19	26	3	10	17	24	31					
P	4	11	18	25		2	9	16	23	6	13	20	27	4	11	18	25						
T	5	12	19	26		3	10	17	24	7	14	21	28	5	12	19	26						
S	6	13	20	27		4	11	18	25	1	8	15	22	6	13	20	27						
C	7	14	21	28		5	12	19	26	2	9	16	23	7	14	21	28						
P	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29					
S	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30					

Objavljamo razporeditev prostih dni v delovnih sobotah zaradi dela v 42-urnem delovnem tednu, ki ga je sprejel odbor za poslovno politiko na svoji seji dne 3. 12. 1971.

Predlog razporeda so pred obravnavo proučili vodje delovnih enot, ki so dali zlasti predloge glede zamenjav posameznih prostih sobot iz rednega razporeda v primerih, ko pride kak delovni dan med dva prosta. Take primere je poslovni odbor upošteval, zlasti tudi to, da s tem ni prizadeta niti privilegirana nobena izmena. Izjemi od rednega razporeda sta:

1. namesto na petek 28. aprila (ker je 27. april praznik in 29. april prosta sobota) bomo delali na soboto 22. aprila;
2. namesto na ponedeljek 3. julija (ker je 4. julij spet praznik) bomo delali na prosto soboto 29. julija

Že lani smo opozorili, da pride v novem razporedu po pravilu »prva sobota v mesecu delovna, druge proste« vsaj po ena delovna sobota premalo in jo je treba dodelati. Zato je poslovni odbor sprejel sklep, da se tak primanjkljaj izravna tako, da sta v mesecih, ki imajo po pet sobot, prvi dve soboti delovni in ne samo prva. Če bi bila v taki razporeditvi v kakem letu kaka delovna sobota preveč, bo le-ta plačana ali pa se bo lahko štela kot dodelanje 31. decembra, ki naj bi bil prost.

V koledarju, ki ga objavljamo, so nedelje, prazniki in proste sobote oz. drugi prosti dnevi natisnjeni krepkeje.

Članom kolektiva priporočamo, da si koledarček izrežejo.

Od januarja do decembra

Leto, ki se te dni izteka, je bilo tudi za naše podjetje zelo razgibano, polno pomembnih dogodkov izven podjetja in v njem, na sploh pa za nas uspešno. Kronist, ki se je sprehodil med meseci odhajajočega leta, se je ustavil v glavnem pri dogodkih v domači hiši in vam najpomembnejše obuja v tej reportaži.

JANUAR

Pohvale na sejmu moda 71, povečanje osebnih dohodkov

Januar, je bil izjemno razgiban: na zunaj delavcije dinarja (ki nam ni prinesla nič dobre) in udeležba na sejmu Moda 71 v Ljubljani, v podjetju samem pa predvsem povečanje osebnih dohodkov in še več drugih pomembnih sklepov delavskega sveta.

Zlasti smo bili zadovoljni s svojim nastopom na ljubljanskem sejmu Moda 71, kjer smo z novo kvaliteto tkanin in lepimi vzorci poželi nedeljno priznanje naših kupcev in obiskovalcev. Lahko rečemo, da se je to tudi poznalo v nadaljnji prodaji.

Povečali smo osebne dohodke za 11 % (osem najstjim strokovnim delavcem »na vrhu« le za 5 %), kolikor je bilo po zakonu o zamrznitvi osebnih dohodkov možno.

V tem mesecu smo se tudi odločili za nabavo opreme za pripravo toplih malic.

FEBRUAR

Zaključni račun za 1970:

spet — samo »izvozili« smo

Zaključni račun poslovanja v letu 1970 je pokazal, da je podjetje po pokritju poslovnih stroškov med letom izplačanih osebnih dohodkov ter pogodb in zakonskih obveznosti spet ostalo za sklade le 39 milijonov S din. S prenosom teh sredstev v poslovni sklad je podjetje delno pokrilo obveznost do tega sklada, ki izhajajo iz znižanja vrednosti zaloga v zadnjih letih.

Po dodatnem navodilu k zakonu o zamrznitvi cen nismo smeli izplačati 11 % povečanih osebnih dohodkov, ker so bili osebni dohodki, izplačani v januarju, že za 11 % višji (zaradi povečanja med letom 1970), kot je znašalo povprečje leta 1970. Preko te meje kljub nizkim OD pa le-teh nismo mogli povečati. Morali smo prositi republiški izvršni svet za izjemno dovolitev povečanja OD za 11 %.

MAREC

Pripravljamo program modernizacije

Strokovne službe, zlasti tehnična, dokončuje predlog programa predvidene modernizacije dela proizvodnih zmogljivosti.

Od izvršnega sveta SRS dobimo dovoljenje za povečanje osebnih dohodkov za 11 %.

APRIL

Ne zmoremo dobav tiskanih tkanin

S kvaliteto in lepimi vzorci tiskanih tkanin smo se močno uveljavili na domačem tržišču. Zaradi nerednih dobav reprodukcijskega materiala iz tujine (vzrok v glavnem nelikvidnost) in težav v proizvodnji zaradi stare opreme komaj zmoremo proizvesti naročene količine. Kljub delu na proste sobote in nedelje zlasti v oplemenitilnici, zamujamo dobavne roke.

V kolektivu teče razprava o predlogu novega statuta. V ta namen skličemo tudi sestanke kolektiva po izmenah.

Končno izplačamo za 11 % povečane osebne dohodke od 1. januarja dalje.

MAJ

Sprejemamo nov statut

Delavski svet na svoji seji dne 6. maja dokončno sprejme nov statut podjetja, ki prinese pomembne spremembe in novosti zlasti na področju organizacije samoupravljanja in delovnih postopkov v zvezi s poslovanjem (načrtovanje, spremljanje poslovnih rezultatov, poslovno tehnično ter drugo sodelovanje ipd.).

Razpišejo se volitve v novi delavski svet, ki se voli že na podlagi določenega novega statuta.

JUNIJ

Delavski svet se konstituira

Na svoji seji dne 18. junija se delavski svet konstituira: najprej posluša poročilo volilne komisije o izidu volitev nato verificira mandate ter si izvoli predsednika (Tone Kodrič, tehnolog v oplemenitilnici) in namestnika predsednika (Franc Weingerl, vodja DE tkalnice).

Na tej seji DS tudi razpiše volitve v kolektivne izvršne organe (odbore) in imenuje kandidacijsko komisijo za predlaganje kandidatov.

JULIJ

Uspeh z novo kolekcijo

Na seji dne 8. julija izvoli delavski svet člane posameznih odborov. Ti se nato v tem mesecu konstituira.

Z novo kolekcijo za pomlad — poletje 1972, ki jo končujemo že proti koncu junija, žanjemo lepe uspehe pri konfekcijskih podjetjih, ki so vsako leto bolj zgodnja z naročili za naslednjo sezono.

AVGUST

Periodični obračun za prvo polletje: končno uspešno!

Sonce, ki je to poletje tako jasno sijalo, je prineslo nekaj več svetlobe tudi v naše, že dolgo vrsto let precej mračne vrste ajdovskih tekstilcev. Rezultati periodičnega obračuna za prvo polovico leta so pokazali, da se nismo v tem letu zmanj veliko bolj trudili kot kdajkoli prej. Podjetje je končalo polovico leta s 173 milijoni S din skladov od 200 milijonov načrtovanih za celo leto 1971.

Na podlagi doseženih rezultatov v I. polletju in v zvezi s predvidenimi določili samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki ga je delavski svet obravnaval hkrati s periodičnim obračunom na svoji seji dne 9. avgusta, je DS sprejel sklep o povečanju osebnih dohodkov za 20 % od 1. julija dalje ter sklep o izplačilu zneska 300 din na zaposlenega kot nadomestilo za izrabo letnega dopusta.

SEPTEMBER

Podpisali smo sporazum o delitvi osebnih dohodkov

Na delavskem svetu smo dne 22. 9. sprejeli in dan pozneje na Bledu tudi podpisali samoupravni sporazum o načelih in merilih za deli-

tev dohodka in osebnih dohodkov v slovenskih tekstilnih tovarnah (brez pletilnic in konfekcij, ki sestavljajo posebni skupini).

Kot smo članom kolektiva že pojasnili na dveh sestankih, določa samoupravni sporazum poleg načel in meril za delitev dohodka in osebnih dohodkov (pri tem zlasti delitev dohodka na osebne dohodke in sklade, najnižji in najvišji osebni dohodek ipd.) tudi merila oziroma minimalne in maksimalne zneske raznih nadomestil in dodatkov (za nočno in nedeljsko delo ter delo v podaljšanem delovnem času, za izrabo letnega dopusta, za dnevnice, kilometrino, bolezni itd.).

OKTOBER

Vračanje na beograjski trg

Tudi periodični obračun za devet mesecev tekočega leta kaže ugodne rezultate, ob upoštevanju seveda, da podjetje od 1. julija porabi 20 % več sredstev za osebne dohodke. Kaže, da bo letni gospodarski načrt dosežen po vseh svojih elementih.

Po nekaj letih premora smo se letos ponovno udeležili beograjskega sejma »Moda u svetu«, da bi povečali svojo prodajo na območju SR Srbije, zlasti pa sodelovanje z beograjskimi grostičnimi podjetji. Sklenjene kupčije so opravile naš nastop in so za začetek kar ugodne.

Ker je bil prejšnji mesec podpisan sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, s čimer je prenehala veljati zamrznitev osebnih dohodkov, smo v tem mesecu izplačali že povečane osebne dohodke za 20 % in razliko za nazaj od 1. julija dalje. Ajdovski trgovci so si v tistih dneh zadovoljno meli roke.

Glede nelikvidnosti stanje skoraj nespremenjeno: naše terjatve znašajo še vedno 2,2 milijarde S din, dolgujemo le 700 milijonov S din.

NOVEMBER

Sprejetje programa modernizacije

Po temeljitih pripravah je bil za delavski svet pripravljen dokončen predlog programa delne modernizacije podjetja in predvidenih virov financiranja naložbe. Delavski svet je predlog obravnaval 12. novembra in ga v celoti sprejel. Na isti seji je DS sprejel še dva zelo pomembna sklepa, in sicer sklep o uskladitvi določil splošnih aktov podjetja s samoupravnim sporazumom o načelih in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov ter sklep o programu stanovanjske graditve v letu 1972.

DECEMBER

Postali bomo 1000 — članski kolektiv!

Da izrabimo prazen prostor bivše male mikalniške hale v predilnici v proizvodne namene in s tem izboljšamo finančno stanje, se odločimo za podpis pogodbe o konfencioniranju hladnih nogavic z zahodnonemško firmo Schulte & Dieckhoff. Zaposlili bomo 200 novih delavk. Več o tem pišemo v posebnem sestavku. GS

DESETLETNIKI

z direktorjem in predsednikom DS

Bačar Jožefa	Koron Nada
Bačar Stanislav	Koruzna Ivanka
Besednjak Savo	Leon Ivan
Bizjak Boža	Marc Magda
Bizjak Vida	Marc Marta
Brecelj Bernard	Mesesnel Lilijana
Brecelj Jože	Nevreden Anica
Cebokelj Ana-Marija	Novinc Bernarda
Cernigoj Marija	Pečenko Marija
Cernic Ivana	Pečenko Vojka
Cibelj Marija	Perhavec Miro
Coha Marija	Podgornik Marija
Čuk Zofija	Poljšak Silva I
Ergaver Karlo	Poljšak Silva II
Fabjan Marija-Roza	Praček Marija II
Grželj Zofija	Rupnik Marija
Hladnik Alojz	Rustja Marija II
Hrib Klara	Samec Marija
Hrib Milan	Slejško Marija
Inamo Vilma	Starč Marjana
Ipavec Marija	Stegovec Marta
Kavčič Terezija	Šelj Matevž
Kete Alojzija	Semrl Olga
Kete Marija	Štor Zorka
Klemše Stanislava	Trojer Mira
Kobal Jožefa	Ušaj Cilka
Kogoj Rudolf	Volk Ivanka
Kompac Kristina	Zorč Stane

STANOVANJA

Sprejeli smo stanovanjski program za leto 1972

Statut podjetja in pravilnik o uporabi sredstev za stanovanjske potrebe in do- deljevanje stanovanj predvidevata, da mora delavski svet za usmerjanje porabe sredstev za stanovanjske potrebe in sploh za usmerjanje politike reševanja stano- vanjskih vprašanj sprejeti poleg progra- ma dolgoročne stanovanjske politike še letni program stanovanjske gradnje.

Z letnim programom se podrobneje predvidijo oblike in načini reševanja stano- vanjskih vprašanj v naslednjem letu. Tak program za leto 1972 je delavski svet sprejel na svoji seji dne 12. 11. 1971. Za- radi aktualne vsebine in pravilne obve- ščenosti članov kolektiva glede oblik, na- činov in pogojev reševanja stanovanjskih vprašanj v podjetju objavljamo program v celoti, le brez uvodnih pojasnil in ob- razložitve, ki je bila sestavljena za ob- ravnavo v delavskem svetu.

PROGRAM

stanovanjske graditve v letu 1972

1. člen

S tem programom se v skladu z 2. odstavkom 14. člena pravilnika o uporabi sredstev za stanovanjske potrebe in do- deljevanje stanovanj (v nadaljnjem be- sedilu: pravilnik) podrobneje predvidijo oblike in načini reševanja stanovanjskih vprašanj z uporabo sredstev, ki jih pod- jetje ustvari s prispevkom za stanovanjsko graditve v letu 1971 in bodo na raz- polago za uporabo v letu 1972.

I. Viri sredstev za stanovanjsko graditve

2. člen

Viri sredstev za stanovanjsko graditve so sredstva zbrana prispevka za stano- vanjsko graditve, ki jih podjetje v skla- du z zakonskimi predpisi izloča iz sred- stev za osebne dohodke pri mesečnih ob- računih osebnih dohodkov, povečana za del kredita, ki ga daje banka na podlagi pogodbe o oročanju sredstev podjetja za stanovanjske namene ter prosta sredstva iz oročanja prejšnjih let.

3. člen

(1) Sredstva za stanovanjsko izgradnjo iz posameznih virov bodo v letu 1971 predvidoma znašala:

1. iz stanovanjskega prispevka po plačilu anuitet — 555.000 din,
2. prosta sredstva iz stanovanjskega prispevka, oročena v prejšnjih letih — 30.000 din,
3. prosta sredstva sklada skupne porabe, formirana iz dohodka, že deponirana pri banki za stanovanjske namene — 10.000 din.

(2) Od predvidenih sredstev stanovanjskega prispevka iz 1. točke prejšnjega odstavka je 200.000 din že oročeno pri Ljubljanski banki kot oblika stanovanjskega varčevanja, razlika v višini 355.000 din pa se oroči v dveh obrokih do konca leta.

(3) Skupna sredstva iz 1. odstavka tega člena bodo znašala:

— iz 1. točke, upoštevaje oročitve pri banki skupaj s pripadajočim 75 % kreditom:

Oročni znesek	Datum oročitve	Razpoložljivi znesek	Datum razpoložljivosti
100.000	14. 5. 1971	175.000	14. 3. 1972
100.000	17. 7. 1971	175.000	17. 5. 1972
200.000	1. 12. 1971	350.000	1. 10. 1972
155.000	30. 12. 1971	261.250	30. 10. 1972
555.000		966.250	
— iz 2. točke		30.000	
— iz 3. točke		10.000	
— iz 2. točke		30.000	
— iz 3. točke		10.000	
Skupaj iz 1., 2. in 3. točke		1.006.250	

II. Namen uporabe sredstev za stanovanjske potrebe

4. člen

(1) Glede na to, da so stanovanjska vprašanja strokovnih delavcev iz 1. točke 1. odstavka 21. člena pravilnika, ki so po prednostnem redu glede zagotovitve stano- vanj na prvem mestu, v glavnem za- dovoljivo rešena oziroma se bodo v letu 1972 reševala z izpraznjenimi tremi stano- vanji, naj se razpoložljiva sredstva v prvi vrsti namenijo za reševanje stano- vanjskih vprašanj delavcev, ki živijo v ne- ustreznih stanovanjih ali kot sostanovalci ali podnajemniki v sobah pri zaseb- nih ipd. (2. in 3. točka 1. odstavka 21. člena pravilnika) in kreditiranje indivi- dualne stanovanjske graditve oz. nakupa novih stanovanj delavcem, ki sedaj stano- vajo v stanovanjih podjetja.

(2) Pri odločanju o uporabi sredstev za namene iz prejšnjega odstavka je treba dati prednost uporabi sredstev za ce- neno blokovo gradnjo stanovanj za ti- ste delavce, ki živijo v slabih stanovanjih in glede na svoje prejemke nimajo niti možnosti za individualno gradnjo niti za plačevanje stanarine v dragih najemnih stanovanjih, in za kreditiranje individu- alne gradnje ali nakupa novih stanovanj delavcem, ki sedaj živijo v stanovanjih pod- jetja ali zelo neustreznih stanovanjih in so zasebno gradnjo že začeli.

(3) Za uresničitev možnosti gradnje cenjenih stanovanj iz prejšnjega odstavka naj da podjetje pobudo občinski skup- ščini in večjim delovnim organizacijam v ajdovski občini za čimprejšnjo zdru- žitev sredstev za gradnjo cenjenih stano- vanj. Če bi taka združitev ne bila iz- vedljiva, naj se poišče možnost za gradnjo manjšega bloka iz sredstev samo na- šega podjetja.

5. člen

(1) Če sredstva po pokritju nujnih po- treb iz prejšnjega člena ostanejo, se upo- rabijo za kreditiranje individualne grad- nje, nakupa novih stanovanj, ali adapta- cije nestanovanjskih prostorov v stano- vanjske delavce, ki ne živijo v stano- vanjih podjetja, a so njihova stanovanja neustrezna za bivanje.

(2) Stopnja ustreznosti stanovanja de- lavca, ki prosi za posojilo, ugotovi od- bor za družbeni standard na podlagi o- gleda in upoštevanja vseh okoliščin, ki vplivajo na to, da je stanovanje za de- lavca neustrezno.

(3) Če delavec živi v stanovanju, ki je last delovne organizacije, v kateri je za- poslen njegov zakonec, se lahko takemu delavcu odobri kredit samo, če se ugo- tovi dejanska neustreznost stanovanja in pod pogojem, da je zakoncu pri delovni organizaciji — stanodajalcu predhodno odobren kredit. V takem primeru se la- hko delavcu odobri kredit do višine 25 % od kreditnega zneska, ki ga je dobil za- konec pri delovni organizaciji, kjer je zaposlen.

III. Višina kreditov za razne oblike pridobivanja novih stano- vanjskih površin

6. člen

(1) Za novogradnjo ali nakup novega stanovanja se lahko odobrijo krediti naj- več do naslednjih zneskov:

- a) delavcu, ki stanuje v stanovanju pod- jetja ali zakoncu, ki delata v pod- jetju in živita v zelo slabem stanova- nju — največ do 100.000 din pod po- gojem, da v prvem primeru delavec izprazni stanovanje podjetja najpoz-

neje v dveh letih in pol od dne, ko so sredstva na razpolago za uporabo;

b) delavcu, ki je sam zaposlen v podje- tju in živi v slabem stanovanju, za- konec pa sploh ni zaposlen in ne mo- re dobiti kredita — največ 60.000 din;

c) delavcu, ki živi v slabem stanovanju, ki ni last delovne organizacije, kjer je zaposlen njegov zakonec, pod pogo- jem, da tudi zakonec pri svoji delov- ni organizaciji dobi kredit — do 30.000 din;

d) delavcu iz 3. odstavka 5. člena — naj- več 15.000 din.

(2) Za adaptacije nestanovanjskih povr- šin v stanovanjske se v primerih iz prejš- njega odstavka praviloma odobravajo krediti največ do 50 % od zneskov, pred- videnih v posameznih primerih, ki mo- rajo biti temeljito argumentirani.

7. člen

Za popravila stanovanj ni mogoče odo- bravati nikakršnih posojil iz sredstev sta-

novanjskega prispevka, ker se smejo le- ta uporabljati samo za pridobivanje novih stanovanjskih površin. V ta namen se lahko porabi po tem programu le 10.000 din sredstev sklada skupne porabe, for- miranih iz dohodka.

IV. Prehodni in končni določbi

8. člen

Sredstva za stanovanjske namene, ki se bodo oblikovala v letu 1972 in nasled- njih letih, se uporabljajo v skladu z za- črtano dolgoročno stanovanjsko politiko in letnimi programi, ki jih sprejme de- lavski svet, kolikor pa ti akti ne bi bili pravočasno sprejeti, se začasno uporab- ljajo izhodišča tega programa.

9. člen

Ta program začne veljati z dnem ob- jave na oglasnih deskah podjetja.

Tople malice iz naše kuhinje

Po dolgotrajnih razpravah o to- plih malicah in zlasti »strokovnih prepirih« o tem, ali je v kuhinji sedanje okrepčevalnice dovolj pro- stora ali ne, se je v prvih dneh lanskega novembra končno spet po- kadila topla malica iz že upokoje- nih skledic. In kar je glavno: toplo malico so pripravili naši domači kuharji v domači kuhinji.

No, kuhinjo so naši »mehanika- ri« pod vodstvom Silvana Juretiča uspeli urediti prav v tesnih prostora- rih dosedanje kuhinje in zadeva funkcionira tako kot vse, če naši pomožni obratniki hočejo pokazati, kaj znajo. Glede hrane pa lahko po dveh mesecih kuharje rečemo le: čast in priznanje našemu vrle- mu Slavku Debelaku in njegovi ku- harski ekipi. Sliši se, da članom kolektiva sploh ne dajo možnosti, da bi godrnjali nad malicami, če- prav je to zelo zabavna in razšir- jena navada. Sicer pa število abo- nentov, ki je že — ob upoštevanju

da abonenti v nočni izmeni ne ma- licajo — doseglo 500, največ pove.

Nekaj nam pa vseeno pri teh ma- licah ni všeč. Da jo namreč delavci v nočni izmeni odklanjajo, češ da je hrana za ta čas premočna, da nimajo tedaj apetita ipd. Res pa je, da je delavec prav ko delajo v nočni izmeni topla malica naj- bolj potrebna. Izjemna dovolitev nočnega dela žena in mladine je sploh pogojena z zagotovitvijo to- plih malic. Torej se bo le treba navaditi na tople malice tudi pono- či, tudi apetit se bo pojavil, le do- bre volje manjka, vsaj take kot smo jo pokazali v času dvodnevne brezplačne pakušine, ko tudi pono- či ni ostala v skledicah niti ena »paštašuta«.

Cena malice, ki jo plača delavec, je 3 din s kruhom vred, razliko do polne cene (osebni dohodek za- poslenih v okrepčevalnici, nabava ter vzdrževanje opreme in pribora, energija itd.) krije podjetje.

Rekli boste, kakšno zvezo ima ta fotografija, z izleta na Čaven z našo okrepčevalnico. Pa jo ima! Tu se je naš Slavko Debelak tako proslavil s »paštašuto«, da mu nismo več dali miru, dokler ni prevzel vrhovnega po- veljstva nad našo okrepčevalnico. Če ga ne bi poznali kot dolgoletnega nadmojstra v tkalnici, bi mislili, da je poklicni gostinec.

NOV UREDNIŠKI ODBOR »TEKSTILCA«

Po določilih novega statuta imenuje uredniški odbor »Tekstilca« novi odbor za organizacijo, samoupravljanje in obveščanje, odgovornega ured- nika pa delavski svet.

Člani novega uredniškega odbora so: Peter Dacar, Dora Furlan, Ga- brijela Kranjc, Katja Sarkič in Grozdan Šinigoj, odgovorni urednik pa je še nadalje Grozdan Šinigoj.

Ob odhodu iz podjetja se zahvaljujemo naši bivši članici uredniškega odbora in desni roki odgovornega urednika tovarišici Elizabeti KODRICE- VI za njeno dolgoletno delo pri »Tekstilcu«.

IZ ŽIVLJENJA KOLEKTIVA

Uspehi naših gasilcev

Industrijsko gasilsko društvo Tekstine se je v letu 1971 odlikovalo z izredno delavnostjo in požrtvovalnostjo. Zato je prav, da se spomnimo akcij in tekmovalnih uspehov, ki so bili v tem letu res zavidljivi.

Opisal bi predvsem delo obeh tekmovalnih ekip. Ženska in moška desetina sta se začeli pripravljati za primorsko prvenstvo industrijskih gasilskih enot že v maju. Člani obeh ekip so pokazali pri vajah zavzetost in željo doseči na tekmovanjih čim več. Vendar pa odloča prav pri gasilskih tekmovanjih o uspehu v veliki meri tudi sreča. Tako je na prvenstvu, ki je bilo v Ajdovščini, ženska ekipa izgubila prvo mesto samo zato, ker je eni od tekmovalk padel ključ za spajanje cevi na tla. No, pa tudi drugo mesto je bil velik in skoraj nepričakovan uspeh.

Moška ekipa je na tem tekmovanju dosegla četrto mesto, ker so bili pač drugi boljši.

Po tekmovanju v Ajdovščini sta se obe ekipi začeli pripravljati za republiško prvenstvo v Mariboru. Obe ekipi sta pokazali dobro uvežbanost, še posebej na generalki v Ajdovščini, ko so bili moški z odličnim časom izvedene vaje prvi.

Tako smo z upravičenim optimizmom odšli v Maribor. Na tekmovanju v Mariboru pa se je pokazalo, da sta obe ekipi, še posebej pa moška v tekmovanju mladi.

Tako je tekmovalna smola, ki je na gasilskih tekmovanjih mnogokrat usodna, pokazala vse želje moške ekipe, ki je bila sposobna s svojim časom izvajanja vaj osvojiti eno od prvih petih mest. Tekmovalci je motorke, na kateri smo nastopali, prvič videl — bila je nemška, doma smo delali z motorke domače proizvodnje — in pri izvajanju vaje s kolenom zadal ob ročaj motorke, se močno udaril in ni mogel več normalno nadaljevati tekmovanja. Tako je ekipa zares po nesreči dosegla šele 27. mesto od 65 ekip.

Objektivno bi pa lahko zasedla eno od prvih.

Ženska ekipa je pa dosegla v konkurenci 27 ekip izreden uspeh. Tekmovanje je bilo ločeno za industrijska in teritorialna društva. Naša ženska ekipa je zasedla prvo mesto med industrijskimi ekipami in dobila tako »zlato sekirico« — nagrado za republiškega prvaka. Vsaka tekmovalka je dobila za dosežen uspeh zlato tekmovalno značko.

Za drugo mesto v skupni uvrstitvi obeh skupin pa je ekipa dobila velik, lep pokal mesta Maribora.

S prvim mestom v Mariboru si je ženska ekipa priborila pravico nastopa na državnem prvenstvu v Kraljevu.

To je bila zelo odgovorna naloga, vendar so se dekleta z vso resnostjo in zavzetostjo pričela pripravljati. Na vajah so dosegale rezultate, ki so dajali upanje na dobro uvrstitev.

In nismo se motili. V konkurenci 24 ekip iz vse države so naša dekleta dosegla solidno sedmo mesto. Vendar... — da, vendar moramo reči. Po prvem dnevu tekmovanja (po prvi tekmovalni disciplini) so bila na drugem mestu. Vsi srečni in nestrpni smo pričakovali drugi dan na mokro vajo, ki je navadno uspela še boljše kot »suha«. Dekleta so vajo odlično začela in že smo videli eno prvih mest, ko se je vmešala tekmovalna smola in dekleta so naredila napako, ki nam na vajah nikoli ni povzročila težav. No, pa tudi s sedmim mestom smo lahko zelo zadovoljni in naj bo to vzpodbuda za naprej.

Omeniti moramo še nastop moške in ženske ekipe na proslavi v Vrhpolju, kjer so naši gasilci in gasilke prikazali nekaj praktičnih primerov gašenja požarov, in pregledni nastop ekip primorske za državno prvenstvo v Dornberku.

Zelo so se naši gasilci izkazali tudi pri gašenju požara borovega gozdička ob cesti na Col, za kar so

Tekstina je bila pokrovitelj tekmovanja v Ajdovščini, kjer so naše gasilke samo zaradi smole izgubile prvo mesto

prejeli posebno pohvalo občinske gasilske zveze.

To bi bil v kratkem pregled dela našega gasilskega društva v letu 1971.

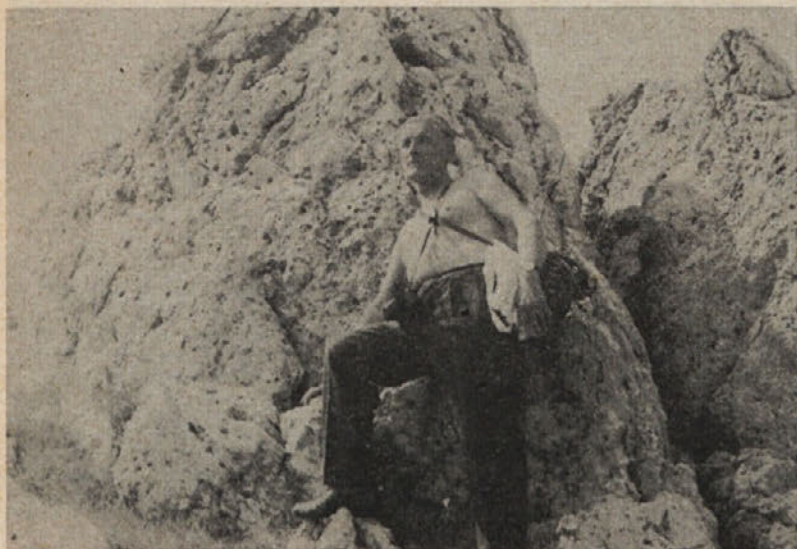
Zaključil bi z željo, da bi se delo v novem letu 1972 nadaljevalo z enakimi ali podobnimi uspehi.

S. B.

Gredo tudi tile na turo?

Igre so trajale po malem ves dan

ZA IZLET NA ČAVEN

smo govorili, da bo planinski, no nazadnje je postal avtomobilski. Manjša skupina je sicer pripešala s Predmeje, iz doline pa je prišel peš en sam — tovariš direktor. Zdi pa se, da njegov zgled ni ostal brez učinka, saj so udeleženci izleta po kosilu v raznih skupinah in posamič dobesedno preplavili Čaven. Naš tovariš Dacar je kot pravi Gorenjec na Čavnu odkril celo prave alpske pečine.

Iz objektivom med slavljenici

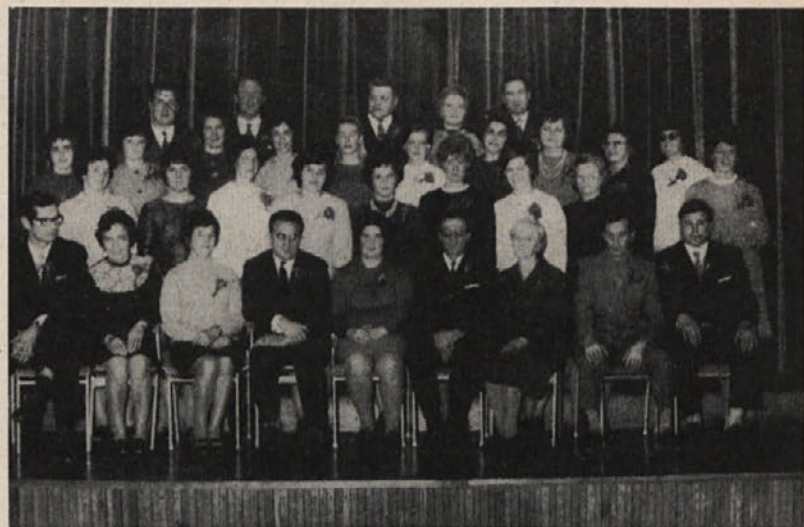
K lanskoletnemu posnetku z jubilanti smo pripisali, kako bo šele dolga miza prihodnje leto, ko bo pritisnila desetletna predilnica in kako da bo takrat veselo. In miza je bila res dolga (na fotografiji jo vidimo le pol), pa veselo je tudi bilo.

Vsi, ki so se odzvali vabilu na slovesnost ob podelitvi nagrad našim sodelavcem, ki delajo v podjetju nepretrgoma že po 20, 15 ali 10 let, so si bili edini v tem, da je letošnja slovesnost prekosila vse dosedanje. Ne vemo, kaj je največ pripomoglo k temu: ali izredno veliko število slavljenčev, prisotnost naših upokojencev ali pa zares dobra organizacija srečanja od izbora in priprave daril do skrbno pripravljene večerje iz naše okrepčevalnice. No, vsekakor je med nami tudi tega večera živela zavest, da smo v tem letu naredili velik korak naprej, da nam gre bolje — in kdo naj bi se tega bolj veselil kot prav naši sedanji in nekdanji dolgoletni sodelavci, ki jim je bila ta tovarna dolga leta, deset, dvajset let drugi dom, ki jim je dajala kruha, dostikrat le tankega in grenkega, a ga vendar niso šli iskat drugam.

Naši nekdanji sodelavci — upokojenci so nam na vsakem koraku izražali svoje zadovoljstvo nad tem, da jih nismo pozabili. Koliko doživetih besed in nepozabnih spominov je tega večera živelo med njimi in nami vsemi. Kako bi se mogli posloviti drugače kot z našo skupno željo in obljubo: nasvidenje čez leto dni!

Vsem jubilantom sta čestitala tudi predsednika delavskega sveta in sindikata ter direktor podjetja. Stisk rok našim dvajsetletnikom je bil še posebej krepak. Kako tudi ne — za dvajset nepretrganih let dela v podjetju!

Slavljenji iz predilnice so praznovali dvojni jubilej: deset let dela v podjetju in deset let predilnice. Takole so se zbrali, skupaj s predsednikom delavskega sveta in direktorjem podjetja, za spomin na svojo dvojno desetletnico.

In če bi kdo pomislil na to, da so naši nekdanji sodelavci za staro šaro, naj si kar ogleda tale posnetek.

BOLEZNI SRCA

Naši predniki so množično umirali od epidemij kuge, kolere, črnih koz in drugih nalezljivih bolezni, ki predstavljajo še danes resen problem v nekaterih deželah Azije in Afrike. V civiliziranem svetu pa je problem obolevanja in umiranja danes popolnoma drugačen. Nov način življenja s stalno duševno napetostjo prinaša celo vrsto obolenj — tako imenovanih bolezni civilizacije, med katerimi gre gotovo prvo mesto obolenjem srca. Ta obolenja so na prvem mestu med vzroki smrti ljudi, saj zaradi njih umira polovica prebivalcev v civiliziranih deželah (od

tega dve tretjini zaradi srčnega infarkta ali kapi). Značilnost obolenj srca in ožilja je ne samo v tem, da so v stalnem naraščanju, ampak tudi v tem, da prizadevajo vedno mlajše starostne skupine, zlasti med moškimi.

Razumljivo je torej, da posveča sodobna družba temu obolenju tako veliko pozornost, še posebej pa preprečevanju tega obolenja. Zato skuša čimbolj podrobno seznaniti ljudi z vzroki, potekom in zdravljenjem teh obolenj.

Med obolenji srca pripada prvo mesto tako imenovanim ishemičnim obolenjem srca — to so

obolenja, ki nastanejo zaradi bolezni srčnega ožilja, kar privede do pomanjkljive oskrbe srčne mišice s kisikom in po tej poti do njenega propadanja ter tako do počasnega pešanja ali nenadne odpovedi srca. Pri tem se moramo namreč spomniti, da dobiva sleherna enota človekovega telesa energijo za življenje in delo z izgorevanjem hrane ob prisotnosti kisika, hrano in kisik pa raznaša po telesu kri. Srce je tisti motor, ki poganja kri po celem telesu, a je sam kot ne-utrudni garač, ki ne pozna oddiha, še posebno občutljiv na pomanjkanje kisika; krvne žilice, ki preskrbujejo srčno mišico, so pa kot za nalašč še posebno podvržene žilnemu obolenju — arteriosklerozi ali poapnevanju žil. Značilnost tega obolenja je nabiranje masti in kalijevih soli v steni krvnih žilic, zaradi česar se žilna stena debeli, svetlina žile pa manjša in se tako otežkoča pretok krvi skozi tako žilo. Če je proces zmanjševanja dotoka krvi v srčno mišico počasen, srce peša počasi — govorimo o tako imenovani koronarni bolezni (ki se kaže v občasnih napadih težkega dihanja in bolečin ob srcu), če pa se nenadoma prekine dotok krvi v del srčne mišice, nastopi srčna kap ali srčni infarkt (ki se kaže v nenadni odpovedi srca — težina bolezenske slike je odvisna od velikosti predela srčne mišice, ki je ostal brez krvi).

Med vzroki arterioskleroze bi našeli predvsem:

- nekatera obolenja: visok krvni pritisk, sladkorna bolezen in nekatera druga obolenja z motnjami v presnovi maščob;
- nekatere življenjske navade in razvade: pre-mastna hrana, debelost, premalo gibanja na svežem zraku, kajenje, preveč skrbi, stalna živčna napetost in sploh duševna preobremenjenost.

Ce poznamo vzroke, iz njih že lahko povzamemo ukrepe za preprečevanje arterioskleroze: — medicinski ukrepi: odkrivanje in zdravljenje bolezni, ki pospešujejo koronarno bolezen ter zgodnje odkrivanje in zdravljenje koronarne bolezni same;

- zdrav način življenja, veliko gibanja na svežem zraku (še posebej velja to za tiste ljudi, ki v svojem poklicu sedijo in ki živijo v mestih), zdrava in smotrna prehrana (malo maščob in ogljikovih hidratov, več pa beljakovin, sadja in zelenjave), odvajanje kajenja, zadosti počitka, duševne sprostitve in zadovoljstva.

Na infarkt ljudje ponavadi gledamo kot na zlo, pred katerim smo popolnoma nemočni. To da ali ni res, da lahko vsak zase stori marsikaj v preprečevanju te epidemije bolezni civilizacije?

Dr. M. Š.

SLIKOVNA NAGRADNA KRIŽANKA

		AVSTRIJA	H ₂ O	PLOČNIK	LEPOTIČNI PREDMETI	---CE TUNG	RAČUN	BELGIJA	KRAJ PRI MIRNU	SPOD. ZEMELJ. FORMA-CIJA
		SILEN VIHAR							LITIJ	
		ZEN. IME							EVROPA	
Q	NADA	RUSKO ME(TO OB IRTIŠU	QČE SVETE POPOBE			ŽITO GLAV. ŠTEVNIK				
VSTAJE				NADLE-ŽNE ZUZELVE						
LITER	POLJSKA CVETICA IME ITAL. IGRALE DUSE			REKA V ZAH. FRANC.						
ZMES MOKE INVODE				RIKO VEZNIK	RUSKO MESTO OB KASP. JEZERU					
GRNE-ŠTIL				BOR	OKRAJNE VODNE PTICE			VPRASAL-NICA	100m ²	
KVARTASKI IZRAZ	EVROPA REKA VELIKA SREČNA ZONA			DRŽAVA V ZDA ORIGI- NALNO						
DEL OBRAZA				RUSKA SOLATA IZ IKER VODIK						
ZAGREB. INDUSTRI. NAFTI					OSRBN IZAJMEK EVENTU-ELNO				OCET	
DOLINA								KALIJ		
MAKEDON KOLO				EDNI-NA PREDLOG		SMUČI		KARLO-VAC		
OTOK V IRŠKEM MORJU						PRENER				

Sestavil P. Dacar

Razpis nagrad

Za letošnjo novoletno križanko razpisujemo višje in več nagrad. Torej potrudite se in oddajte rešitve!

1. nagrada 100 din
2. nagrada 50 din
3. nagrada 30 din
4. —10. nagrada po 20 din

Rešitve oddajte v zaprtih kuvertah v skrinjice po delovnih enotah ali pošljite uredniškemu odboru najpozneje do 20. januarja 1972. Ker izide naslednja številka Tekstilca predvidoma šele 13. marca, bomo izid zbiranja objavili na oglašnih deskah do konca januarja 1972. Veliko sreče!

Imeli smo jih...

(Nadaljevanje z 10. strani)

stili med taka imena, kot so bila: Gradnik, Zupančič, Golja, Golar. Spočetka se je podpisoval R. Bratina, kasneje pa le še Fedja Dmitrijev, Anton B...lj ali s polnim imenom.

Vsebinsko pesmi te dobe je največkrat ali ljubezensko čustvo ali vojno vzdušje ali slike iz narave. Posebno pomembna je njegova ljubezenska pesem. V njej zna biti neposreden, živahen, naravnost preširen. V tej pesmi ni melanholije, bolj malo je sanjavosti ali romantike. Po svoji naravi spominja Batagelj v marsičem na Ketteja, na Kettejevo izražanje ljubezenskih čustev. Seveda se tudi ljubezenska pesem pod vplivom vtisov iz vojne spremeni v resnobno in težko. V takih primerih se njegova naravnost otipljivo čutna prešernost spreverže v apokaliptične podobe vojne in krvi in krivic (Težki časi, Vprašanje).

Toda ta prvi zalet, ki ga je dosegla Batageljeva pesem, je potem nenadoma upadel. Krivdo je treba iskati po vsej verjetnosti v težkih življenjskih okoliščinah, v katere je Batagelja zaneslo življenje, najprej v Rusijo, potem doma. V slovenske revije iz Rusije po prebegu ni več pošiljal svojih prispevkov, pač pa vemo, da sta se mu v Odesi izgubila dva zvezka pesmi in vojni dnevnik. V teh pesmih bi prav gotovo bilo čutiti novega duha ruske poezije takratnih mladih pesnikov Bloka, Baljmonta in Jesenina. Gotovo bi to pomenilo tudi za Batagelja nedvomen kakovostni korak naprej.

Tako pa je prišel povojni čas, ko so razmere Batagelju zagrenile življenje do take mere, da je njegovo pesnjenje, če že ne docela usahnilo, vsaj postalo tako šibko, da ni več niti zmoglo niti hotelo zaplavati v tok tedanjega slovenskega pesništva.

Šele spremenjene življenjske in narodnostno-politične razmere so v Batagelju spet vzbudile ter sprožile pesniški proces (resnici na ljubo je treba napisati, da so nekatere pesmi, ki jih je po drugi vojni objavil nastale že med vojnimi leti 1941—1945), ki mu pa seveda ne moremo pripisati posebnega pomena in moči, temveč le pošteno voljo do dela in tu in tam hipen pesniški preblisk. Tu velja tudi omeniti, da je po zadnji vojni, kakor tudi pred njo, del svoje pesniške dejavnosti posvetil mladinski poeziji. Svojo povojno poezijo je objavil pretežno v tržaški reviji Razgledi, nekaj c Cicibanu in Tovarišu, kakor je nekatere posamezne pesmi tiskal pred vojno v Ženskem svetu, Mladiki, Mentorju, Jadranskem almanahu, Novem rodu, Našem rodu in še kje.

Toda tudi v okviru, ki smo ga tu nakazali, je pesnik Anton Batagelj priča za pesniško plodna vipavska tla in eden izmed glasov v pestrem in tudi literarno pomembnem zboru lirikov tega območja.

Marijan Breclj

vsega po malem za vse

Spanje je nenadomestljivo

Misli in izreki

Utrujenost se lahko prežene s skodelico kave ali tableto, vendar je ta učinek samo kratkotrajen in se utrujenost potem povrne v še hujši obliki. Edino zares učinkovito sredstvo za odpravljanje utrujenosti in obnavljanje človekovih moči je spanje.

Pri odraslih se kaže pomanjkanje spanja v utrujenosti, nervozni, razdražljivosti in zmanjšanju delovne sposobnosti, pri otrocih pa razen tega še z motnjami v razvoju.

Težko je postaviti norme, koliko spanja potrebuje človek, zakaj ljudje se v tem zelo razlikujemo. Vendar na splošno lahko rečemo, da odrasel človek rabi šest do osem ur spanja, otroci pa bistveno več — šolski otroci okrog devet ur. Prav ti pa so dostikrat skregani z uro, ko bi morali v posteljo (prav gotovo je k temu pripomogla še televizija) vedno najdejo še kak razlog, zaradi katerega ne »morejo« v posteljo.

Starši bi morali vedeti, da ne sme odhajanje v posteljo nikdar pomeniti kazni za otroka, ker sicer otrok zasovraži spanje in to celo takrat, ko je utrujen.

Za globoko in zdravo spanje so potrebne neke priprave. Spanec sicer pride sam od sebe, vendar je treba poskrbeti, da je soba prezra-

čena, da ni pretopla, da je v njej mirno in da je postelja udobna. Slabo človek spi, če je prepozno večerjal. Pred spanjem ni priporočljivo čitanje razburljivih romanov ali gledanje nape- tih televizijskih oddaj.

Tudi dogodki, ki jih je človek doživel med dnevom, imajo svoj vpliv na spanje, pa naj bo do žalostni ali veseli. Posebno nemirno človek spi, če je podnevi zakrivil kaj takega, za kar se boji, da bodo drugi izvedeli. Od tod tudi ljudski rek, da je čista vest najboljši vzglavnik.

Butalska

Butalec je prišel prvič k morju in občudoval veliko vodo. »Nekaj si jo moram vzeti za spomin,« je rekel in si začel polniti steklenico. Mimo je prišel šaljivec in mu rekel: »Kaj, vodo kradete? Mar ne veste, da stane vsaka steklenica tisoč dinarjev?«. Butalec je segel v žep in mu dal tisočak.

Proti večeru, ko je bila oseka, se je Butalec spet vrnil k morju.

»Križ božji,« se je začudil, »koliko so jo že prodali!«

Starši, ki imajo za svoje otroke čas, storijo zanje več kot starši, ki imajo zanje samo denar.

Človek mora ljudi poslušati, sam razmišljati in naposled sam odločiti.

Človek, ki v življenju ni storil nič drugega kot to, za kar je bil plačan, je storil tako malo, da niti svojih prejemkov ni zaslužil.

Ko bi vsakdo govoril samo o stvareh, ki jih razume, kako grozljiva tišina bi zavladala na zemlji.

Dobra zdravila imajo grenak okus.

Popularnost je kakor mladost: ko odide, se več ne vrne.

Prilizovanje ni nič drugega kakor prizadevanje, da bi se pokazali neumnejši od predstojnikov.

Če skuša človek tigra ubiti, je to šport. Če pa skuša tiger ubiti človeka, je to krvoločnost.

Imeli smo jih ...!

KULTURNOZGODOVINSKI DROBCI IZ AJDOVSKE OBCINE

ANTON BATAGELJ

(roj. 1894)

Napisati, da se je pesnik Anton Batagelj rodil v Ajdovščini, bi bilo danes lahko in morda tudi pravilno, toda na ljubo resnici in času, v katerem se je rodil, moramo edino pravilno navesti, da se je Anton Batagelj rodil v Sturijah in sicer 27. decembra 1894. Tega svojega vipavskega porekla se večkrat spominja; tako v svoji mladostni pesmi »Domovina moja«, kjer poje v tujini, ko potuje na rusko fronto leta 1915:

Mislil: dom moj daljni,
ti si kakor raj,
ko nad tabo zarje
zadnje bdi sijaj.
Grički, gore, gaji,
polj in čar livad —
sladko dekle šeta
preko tihih trat ...

ali v »Kmečki pesmi«:
Brajde moje, lepe brajde,
hrami v hribu se blestijo,
zlate jagode pod listjem
kot cekini mi žarijo ...

... v podolju škriplje
voz v razritih, strmih klancih —
o še konji so veseli,
trto nosijo mi v lancih.

Leta 1941 pa je izlil svoje mladostne spomine na ožjo domovino Vipavsko v pesem »Hrepenenje«.

Batagelj izhaja iz delavske družine, oče je bil tovarniški mizar, mati pa šivilja. Očeta je kmalu izgubil, vsa skrb za družino je prešla na materina ramena. Osnovno šolo (1902—1906) je obiskoval v Sturijah, kjer je za učitelja imel pesnika Andreja Perneta. Ta je v mladem Tončku vzbudil veliko ljubezen do narave, ki je pozneje postala stalna spremljevalka njegovega pesništva. Na priporočilo domačega župnika so ga sprejeli v goriško Alojzijevisko, kjer je za nekaj goldinarjev prejemal hrano in stanovanje, za kar pa se je morala mati noč in dan ubivati s šivanjem in je moral njegov brat zelo zgodaj na delo.

Gimnazijo je obiskoval v Gorici v letih 1906—1910. Tu se je družil s kasnejšim pesnikom Andrejem Čebokljem, glasbenikom Marijem Kogo-

jem (s Kogojem ga je namreč družilo tudi nagnjenje do muzike), slikarjema Gojmirom Antonom Kosom in domačinom Venom Pilonom. Za učitelja slovenščine je tedaj imel pisatelja Ivana Preglja. V tretjem razredu gimnazije je skupaj s Kogojem zapustil Alojzijevisko in se skušal vzdrževati sam z inštrukcijami. Vendar je od prevelikega napora zbolel, se zdravil o bolnišnici, pa vseeno ob koncu šolskega leta 1909—10 izdelal razred z dobrim uspehom. V Gorici je nato obiskoval še četrti razred. V tej dobi se je največ družil z nekoliko starejšim Dolfom Ivančičem, ki je imel nanj velik vpliv, ker je bil izredno razgledan in živahnega temperamenta. Spoznal je tudi pesnika Staneta Kosovela, Srečkovega brata.

Zaradi malenkostnega konflikta s katehetom je zapustil goriško gimnazijo in od pete gimnazije naprej srečamo Batagelja na I. državni gimnaziji v Ljubljani. Leta 1914 maturira. Toda ob izbruhu prve svetovne vojne mora kmalu k vojakom. Pot ga je peljala na rusko bojišče. Toda tu je med drugo Brusilovo ofenzivo prebežal s celo četo, ki ji je poveljeval, k Rusom. V Odesi je doživel obe revoluciji. Po težkih boleznih, ki si jih je nakopal na romunskem bojišču, se je zdravil v Harkovu in v Volčanskem na Donu, potem pa preko Sibirijske (Murmanska) odšel na solunsko bojišče. Po koncu vojne je služboval na več mestih, obenem pa končal pravno fakulteto, potem ko so mu bile odbite prošnje za študij v Pragi. V času med obema vojnama se je moral pod pritiskom razmer seliti iz službe v službo. Med zadnjo vojno je bil ves čas v nemških taboriščih, po vojni se je z zrahljanim zdravjem vrnil v domovino, še nekaj malega delal (pravni referent v Centralni industrijske konzerv v Izoli), več pa se ukvarjal s kulturo (prosvetna društva, knjižnice, predavanja, itd.). Končno je kot upokojenec obstal v Matuljih, prav zadnje čase pa v bližini Ljubljane.

Svoje prve pesniške stvaritve je Batagelj pošiljal v mladinske liste (Angelček), v Domačega prijatelja in visokošolsko Zoro. Vendar je slo-

venski literarni svet postal nanj pozoren šele takrat, ko mu je Slovan, k ga je tedaj urejeval Oton Zupančič (Batagelj se spominja, kako ga je Zupančič leta 1913 povabil k sebi, da se pogovorita v pošiljki pesmi, ki jo je bil Batagelj poslal na Slovan), objavil vrsto pesmi, ki so pričale, da se je pojavil na slovenskem pesniškem obzorju obetajoč talent. Bila je to doba, ki je še vedno čutila vpliv slovenske moderne; temu

HREPENENJE

Pri nas na Vipavskem pa je že jesen
in rože krvavo žarijo
in grozdje zori in breskve dehte
in jabolka v soncu zorijo.

Na poljih rjavih že turšični klas
cekinne rumene odkriva
in svet je prelep in vse se smehlja
in vse je ko pravljica živa.

In v blagih nočeh, kadar meseca sij
tišino polnočno poveča,
je pesem povsod in v gostilni je ples,
omamna vročina in gneča.

Dekletom oči kakor ogenj žaré,
ljubezen jim prsi napenja
in lica goré in telesa žehte
od sreče, strasti, poželenja.

Saj čas je že zrel in je zrela ljubav,
a mimo zdaj vse so težave —
Naj zima le trka na vrata ... potlej
bo pust še in še bo zabave.

Pri nas na Vipavskem pa je že jesen
in rože ko purpur žarijo
in grozdje zori in breskve dehte
in jabolka v soncu zorijo.

tudi Batagelj ni mogel uiti, vendar je v njegovih pesmih takrat toliko neposrednega čustva in tudi formalne prožnosti, da se je po pravici dokopal med vodilne pesnike Slovana. In to je bilo za Batagelja izredno pomembno, ko se je uvr-

(Nadaljevanje na 9. strani)